

Cititul, o modalitate de a stimula inteligența și sănătatea emoțională a copiilor

Fiecare copil se naște cu un potențial de inteligență moștenit genetic de la predecesorii săi. Este vorba despre inteligența nativă. Influența factorilor de mediu este de asemenea importantă, putând diminua sau crește potențialul înnăscut (*IQ*). Expunerea la un mediu de viață bogat în experiențe stimulative și variate în copilăria timpurie, dar și relaționarea socială au un rol major în dezvoltarea inteligenței. O importanță deosebită o are inteligența emoțională (*EQ*) = capacitatea de a conștientiza, controla și manifesta emoțiile personale, respectiv de a gestiona relațiile interpersonale într-un mod eficient și empatic.

Aspecte cruciale pentru dezvoltarea creierului au loc în primii trei ani de viață, iar cititul cu voce tare, în tot acest timp (dar și după această vârstă), ajută copilul să-și alimenteze curiozitatea, să dezvolte vocabularul și capacitatea de comunicare, imaginația, să-și educe atenția, memoria, motivația, să experimenteze trăirile personajelor, să înțeleagă propriile trăiri. „*Lectura cu voce tare este o acțiune atât educațională, cât și socială*”, susține dr. Carlsson-

Paige. În plus, copiii învață să citească cel mai bine și iubesc lectura atunci când aud nenumărate povești timp de mulți ani, într-un context important pentru ei, cum ar fi în poala sau în brațele părintelui. În același timp, lectura cu voce tare îi oferă o pauză cititorului obosit.

Având în vedere că cititul cu voce tare e plăcut și cărțile sunt gratis – dacă se apelează la biblioteca publică/ școlară – această strategie poate fi folosită zilnic și de profesorii din învățământul preșcolar și primar/ de bibliotecarul școlii pentru a le oferi copiilor un avantaj intelectual încă de la bun început și o fundație cognitivă solidă pe care să o dezvolte.

Specialiștii spun despre copiii cărora li s-a citit cu voce tare și des că sunt pregătiți să citească singuri cărți, între 6 – 11 ani. Printre copiii mai mari, cu vârste cuprinse între 12 – 17 ani, cei ce citesc mai frecvent au tendința:

- Să citească în mod constant cărți practicând o rutină pentru conectare și relaxare
- Să-și cunoască nivelul de lectură
- Să creeze poezii, povești ș.a. (creațiile dezvoltă imaginația, atenția, gândirea logică)

Sugestii pentru părinți, pentru a avea copii care abia așteaptă să citească:

- Creați un spațiu plăcut și comod pentru citit și o bibliotecă în care selectați cărți specifice vârstei și intereselor copilului. Pentru copiii mici, „nu țineti cărțile pe rafturi”, spune dr. Honig, ci „lăsați-le să le atingă, să le mute și chiar luați cărți impermeabile pentru baie”.

- Recitiți aceleași cărți copiilor mici (cărțile contribuie la dezvoltarea limbajului copiilor. Într-o primă fază, copiii observă imaginile, apoi învață să dea paginile, apoi văd că povestea este aceeași de fiecare dată – toate acestea sunt abilități care preced citirea. Deosebit de benefice sunt cărțile care conțin rime: „Rimele ajută la înțelegerea fonemelor, la recunoașterea repetițiilor și a sunetelor”, precizează dr. Carlsson-Paige).

- Programați împreună cu copilul ziua când citiți/ cumpărați o carte.

- Lăsați copilul să aleagă o carte pe care s-o citiți împreună. Implicați copilul să adreseze întrebări, să facă scenarii.

- Fiți un părinte model, care iubește lectura (atunci când un copil crește înconjurat de cărți, îi plac cărțile).

- Conectați cărțile cu realitatea (dacă, de exemplu, copilul citește despre stele și constelații, mergeți la un observator astronomic).

- Citiți cartea, apoi vedeți filmul/ utilizați audiobook-ul.

- Transformați vizitele la bibliotecă într-o aventură (dacă bibliotecile din localitate organizează activități pentru copii, profitați și mergeți acolo cu copilul, chiar dacă nu este vorba, neapărat, de seri de lectură).

- Oferiți de ziua copilului cadou cărți și încurajați-l pe copil să le dăruiască și prietenilor lui, cărți, de zilele lor de naștere, cu un mesaj, o dedicație specială pe care să și-o amintească peste ani.

Bibliografie: <http://centruldeparenting.ro/18-moduri-geniale-de-a-i-face-pe-copii-sa-le-placa-sa-citeasca>

MIRELA CĂPĂȚÎNĂ, Profesor consilier școlar - Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Constanța